

Hansel Oy:n sektoriluokitus

Päätös

Hansel Oy luokitellaan valtionhallintoon, alasektorille S.13119 ”Muut valtionhallinnon yksiköt”.

Taustaa

Hansel Oy (y-tunnus 0988084-1) on sektoriluokituksessa aiemmin kuulunut julkisiin yritysyrityksiin (S.11101).

Yhtiö on valtion yhteishankintayksikkö, joka kilpailuttaa ja ylläpitää yhteishankintasopimuksia ja tarjoaa asiakkailleen hankintojen asiantuntijapalveluita. Sen asiakkaat voivat tehdä hankintoja ilman omaa erillistä kilpailutusta käyttämällä yhtiön tarjoamia palveluita. Yhteishankintayksikön tehtävä ja rooli on määritelty julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä, Hansel Oy:tä koskevassa laissa ja valtion hankintastrategiassa. Yhtiö rahoittaa toimintansa toimittajilta perittävällä yhteishankintojen palvelumaksulla ja asiantuntijapalvelujen myynnillä. Palvelumaksun lopullisia maksajia ovat Hanselin asiakkaat, joiden kilpailutettujen hankittujen tavaroiden ja palveluiden hintoihin palvelumaksu sisältyy.

Hansel Oy on valtion omistuksessa ja hallinnassa oleva osakeyhtiö, joka toimii valtiovarainministeriön omistajaohjauksessa. Hallituksen kokoonpanossa on edustettuna yhtiön oman edustajan lisäksi vain julkisyhteisöjen edustajia. Hanselia koskevan laissa (1096/2008) määritellään kuka voi olla yhtiön asiakas. Pääsääntöisesti asiakasryhmät ovat Tilastokeskuksen tarkoittamia julkisyhteisöjä. Yhtiön palveluita käyttävät pääasiassa ministeriöt ja niiden alaiset virastot. Jatkossa kuntien ja kuntayhtymien rooli Hanselin asiakkaina kasvaa Hanselin ja KL-Kuntahankintojen yritys- ja omistusjärjestelyiden seurauksena. Uusi Hansel aloittaa 1.9.2019 ja samalla Suomen Kuntaliitto ry:stä tulee Hanselin vähemmistöosakas 35 prosentin osuudella valtion jatkaessa enemmistöomistajana.

Sovellettava ohjeistus

Sektoriluokituksen päättelyketjussa ensimmäiseksi määritellään, onko kyseessä institutionaalinen yksikkö, joka on päätöksenteossaan ja toiminnassaan itsenäinen. Itsenäinen yksikkö on

- a) oikeutettu omistamaan tavaroita ja varoja omissa nimissään, ja se voi vaihtaa tavaroita ja varoja muiden institutionaalisten yksiköiden kanssa,
- b) kykenevä tekemään taloudellisia päätöksiä ja harjoittamaan toimintaa, josta se on vastuullinen ja laillisesti tilivelvollinen,
- c) kykenevä ottamaan omissa nimissään velkoja, muita velvoitteita tai muita sitoumuksia ja tekemään sopimuksia
- d) kykenevä laatimaan täydellisen kirjanpidon.

Jos tarkasteltava yksikkö ei ole institutionaalinen yksikkö, sen tilit laaditaan osana sitä kontrolloivan yksikön tilejä.

Toiseksi tarkastellaan, kuuluuko institutionaalinen yksikkö laajaan julkiseen sektoriin. Yksikkö on julkinen tuottaja, jos se on julkisyhteisön hallinnassa.

Muuten yksikkö on yksityinen tuottaja. Julkisyhteisöjen luokittelua ohjaavat EKT 2010 ja ns. EDP-manuaali (Manual on Government Deficit and Debt).

Kolmanneksi määritellään yksikön tuottajatyypin eli onko yksikkö markkina- vai markkinaton tuottaja. Julkinen markkinatuottaja luokitellaan yritys- tai rahoituslaitossektoriin ja julkinen markkinaton tuottaja julkisyhteisöt-sektoriin. Tuottajatyypin määrittelyyn käytetään tavallisesti ns. 50 % prosentin testiä ja laadullisia kriteerejä.

Sektoriluokituksen perustelu

Hansel täyttää institutionaalisen yksikön määritelmän. Yksikkö on valtion enemmistöomistuksessa ja määräysvallassa, jolloin se on EDP-manuaalin luvun I.2.3 mukaan julkisyhteisön kontrolloima. Tämän perusteella Hansel on julkinen tuottaja ja se luetaan laajaan julkiseen sektoriin.

Hanselin asema julkisena yhteishankintayksikkönä perustuu lakiin, jossa määritellään myös asiakkaiden kohdejoukko. Yhtiön palvelut on tarkoitettu pääasiassa julkisyhteisöjen käyttöön, jolloin sen toiminta voidaan rinnastaa sisäisten tukipalveluiden tuotantoon (*ancillary services*). EDP-käsikirjan luvun I.2.4 päättelypuun perusteella tukipalveluiden tuotantoyksikkö luokitellaan julkisyhteisöksi. Julkisyhteisöt-sektorin ulkopuolelle kuuluvat laissa määritellyt asiakasryhmät eivät muodosta merkitsevää osaa yhtiön tuotoksesta. Koska Hanselin asiakaskohderyhmä on määritelty laissa, sen asemaa markkinoilla on rajoitettu, ja toisaalta julkisyhteisöjen hankinnoissa Hanselilla on erityinen rooli (EDP-manuaalin kappale I.2.4.2), jolloin Hansel on markkinaton tuottaja.

Hansel-lain mukaan yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen. Se ei pyri maksamaan omistajalleen osinkoa, vaan hyödyttää asiakkaitaan ja omistajaansa alentamalla palvelumaksuaan ja säätelee siten tuloaan. Hanselin palveluita käyttävä asiakas maksaa palvelumaksun välillisesti tavaroiden ja palveluiden hinnassa. Hanselin hinnoitteluperiaate ja voittoa tavoittelematon tarkoitus ovat laadullisia kriteerejä, jotka tukevat päättelyä että yhtiö on markkinaton tuottaja.

Hansel Oy luokitellaan sektorille valtionhallinto ja alasektorille muut valtionhallinnon yksiköt (S.13119) vuodesta 2010 alkaen.

Lähteet:

Laki Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20081096>

Hanselin ja KL-Kuntahankintojen omistus- ja yritysjärjestely

<https://www.hansel.fi/uutiset/julkisten-hankintojen-osaaminen-yhteen-yhtioon>

Hanselin vuosikertomus 2017:

<http://vuosikertomus2017.hansel.fi/>

Käsikirja julkisen talouden alijäämästä ja velasta (Manual on Government Deficit and Debt)

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-16-001>

ESA2010-käsikirja

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>